

АНАЛІЗ СХЕМ УХИЛЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ

*Лісова А. А., здобувач вищої освіти групи Ф 4/1
Миколаївський національний аграрний університет*

Розглянуто сутність нелегального каналу додаткового збагачення, як ухилення від сплати податків. Види схем ухилень.

Ключові слова: податки, фінансові схеми, детінізація.

Ухилення від сплати податків – це нелегальний канал додаткового збагачення. Окремі суб'єкти підприємництва у своїй діяльності використовують складні фінансові схеми, які дають змогу зменшити обсяг податків, зборів (обов'язкових платежів) до сплати. З роками ці фінансові схеми та способи їх реалізувати удосконалюються та змінюються так, що полегшують процес ухилень від сплати податків та унеможлиблюють їх виявлення податковими органами.

Проблема детінізації української економіки в умовах її трансформації від адміністративно-планової до ринкової системи відносин і досі лишається актуальною, адже левову частку тіньових економічних процесів сьогодні становить ухилення від сплати податків, зборів і обов'язкових платежів.

До основних схем ухилень від оподаткування зараз відносять:

1. Офшорні зони. Великі фірми у всьому світі уникають сплати податків за допомогою податкових гаваней, і Україна – не виняток. В умовах руху капіталу будь-яка спроба обкласти його податками чи зайнятися його регулюванням може спонукати капітал до його вилучення. Способи розв'язання ситуації розглядаються державними органами України, хоча застосовуються лише деякі з них, і кожен потребує удосконалення та розвитку. Перш за все, розглядається заміна податку на прибуток підприємств на податок на виведений капітал [2-3].

2. Порушення митних правил, незаконне виробництво та індустрія «конвертаційних центрів». Регулювання даної схеми стало значно простіше із запровадженням електронних рахунків ПДВ, які значно ускладнили шахрайство з цим податком, хоча й не усунули його повністю. Нелегальні алкогольні напої виготовляються скрізь: в домашніх умовах, на сучасних заводах, які працюють у

додаткову зміну без акцизного збору. Неофіційні сільськогосподарські культури висаджують на неофіційно орендовану землю, яка становить майже 40% від усієї ріллі.

3. Зловживання спрощеною системою оподаткування. Питання спрощеної системи оподаткування є одним з важливих для суб'єктів малого підприємництва. Воно є не менш важливим і для держави, оскільки у зовнішньоекономічному просторі їй необхідно забезпечити стабільний економічний розвиток малого підприємництва як одного з важливих елементів ринкової системи. Але частіше приватні підприємці мають намір зловживати і таким чином знайти метод ухилення від низки податків [1].

Було наведено три способи ухилення від податків в Україні, якими підприємці користуються найчастіше. І складність у виявленні таких схем зростає все більше, адже їх можна застосовувати в умовах чинної нормативно-законодавчої бази України. Так, удосконалення нормативно-законодавчої бази і загалом фіскальної політики держави є однією з найголовніших проблем в умовах сьогодення. Необхідні інструменти, які здатні значно зменшити масштаби схем ухилення від сплати податків, вже існують або перебувають на етапі розробки. Перш за все, відповідно до пріоритетів, що впливають з чинного рейтингу, це заходи, спрямовані на боротьбу з агресивним податковим плануванням: податок на виведений капітал, заходи із протидії розмиванню податкової бази та переміщенню прибутків за кордон (BEPS), інституційні реформи ДФС та митної служби [1].

Література:

1. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/> (дата звернення: 01.08.2019).
2. Полторак А. С., Головка М. Й. Міжнародні тенденції податкових трансформацій в умовах фіскальної децентралізації. *Економіка і управління*. 2017. № 2 (74). С. 90–99.
3. Sirenko N., Baryshevskaya I., Poltorak A., Shyshpanova N. State and tendencies of intergovernmental regulation in Ukraine in conditions of fiscal decentralization. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. Vol. 2. no. 25. pp.157-164. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i25.136489>.

Annotation

The peculiarities of taxation of import operations in Ukraine are investigated.

Key words: *taxation, customs code, taxes, fees.*

*Науковий керівник – Полторак А. С.,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*